

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Лист від 07.11.2022 р. № 695/2/99-00-24-01-03-02

Щодо практики застосування контролюючими органами підпункту 9.1 пункту 9 підрозділу 8 та підпункту 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України

<...>

Державна податкова служба України розглянула Ваше депутатське звернення <...> щодо практики застосування контролюючими органами підпункту 9.1 пункту 9 підрозділу 8 та підпункту 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі — Кодекс) при визначенні податкових зобов'язань з єдиного податку фізичними особами – підприємцями (далі — ФОП) — платниками єдиного податку першої та другої груп.

Статтями 6 та 19 Конституції України передбачено, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Відповідно до статті 67 Конституції України кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори у порядку і розмірах, встановлених законом.

Податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені Кодексом, законами з питань митної справи (пункт 36.1 статті 36 Кодексу).

Виконанням податкового обов'язку визнається сплата в повному обсязі платником відповідних сум податкових зобов'язань у встановлений податковим законодавством строк (пункт 38.1 статті 38 Кодексу).

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлюються у главі 1 розділу XIV Кодексу, статтею 295 якої врегульовані порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.

Згідно з пунктом 295.1 статті 295 Кодексу платники єдиного податку першої та другої груп сплачують єдиний податок шляхом здійснення авансового внеску не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця.

Такі платники єдиного податку можуть здійснити сплату єдиного податку авансовим внеском за весь податковий (звітний) період (квартал, рік), але не більш як до кінця поточного звітного року.

Пунктом 295.2 статті 295 Кодексу встановлено, що нарахування авансових внесків для платників єдиного податку другої групи здійснюється контролюючими органами на підставі заяви такого платника єдиного податку щодо розміру обраної ставки єдиного податку, заяви щодо періоду щорічної відпустки та/або заяви щодо терміну тимчасової втрати працездатності.

Порядок визначення розміру ставки єдиного податку для ФОП – платників єдиного податку першої та другої груп врегульований статтею 293 Кодексу.

Сплата єдиного податку платниками першої – третьої груп здійснюється за місцем податкової адреси (пункт 295.4 статті 295 Кодексу).

Пунктом 300.1 статті 300 Кодексу встановлено, що платники єдиного податку несуть відповідальність відповідно до Кодексу за правильність обчислення, своєчасність та повноту сплати сум єдиного податку, а також за своєчасність подання податкових декларацій.

Законом України від 15 березня 2022 року № 2120-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» внесені зміни до Кодексу, зокрема доповнено новим пунктом 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, згідно з яким тимчасово, з 01 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, положення розділу XIV Кодексу застосовуються з урахуванням визначених Кодексом особливостей.

Так, тимчасово, з 01 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану на території України, згідно з абзацом першим підпункту 9.1 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу ФОП – платники єдиного податку першої та другої груп мають право не сплачувати єдиний податок.

При цьому такими особами декларація платника єдиного податку – ФОП не заповнюється за період, у якому відповідно до абзацу першого підпункту 9.1 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу єдиний податок не сплачувався (абзац другий підпункту 9.1 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Відповідно до пункту 296.2 статті 296 Кодексу платники єдиного податку першої та другої груп подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строк, встановлений для річного податкового (звітного) періоду, в який відображаються обсяг отриманого доходу, щомісячні авансові внески, визначені пунктом 295.1 статті 295 Кодексу, а також відомості про суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нарахованого, обчисленого і сплаченого в порядку, визначеному законом для такої категорії платників.

Така податкова декларація подається, якщо платник єдиного податку не допустив перевищення протягом року обсягу доходу, визначеного у пункті 291.4 статті 291 Кодексу, та/або самостійно не перейшов на сплату єдиного податку за ставками, встановленими для платників єдиного податку другої або третьої групи.

Таким чином, ФОП – платники єдиного податку першої і другої груп, які не сплачували єдиний податок під час воєнного стану відповідно до абзацу першого підпункту 9.1 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, в податковій декларації платника єдиного податку (у разі виникнення обов'язку щодо подання податкової декларації платника єдиного податку) відображають відсутність щомісячних авансових внесків єдиного податку за відповідний податковий (звітний) період.

При цьому зазначаємо, що ФОП – платник єдиного податку (першої або другої групи платника єдиного податку), який скористався наданим Кодексом правом не сплачувати єдиний податок у період з 01 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану на території України, не несе встановлену Кодексом відповідальність за несплату єдиного податку у цей період.

Щодо викладених фактів стосовно публікації (оприлюднення) посадовими особами Головного управління ДПС у Хмельницькій області (далі – ГУ ДПС у Хмельницькій області) недостовірної інформації на вебпорталі ДПС листом від 13.10.2022 № 12335/7/99-00-24-01-03-07 зобов'язала ГУ ДПС у Хмельницькій області вжити заходів у частині розміщення інформації відповідно до вимог чинного законодавства.

Згідно з листом ГУ ДПС у Хмельницькій області від 17.10.2022 № 4411/8/22-01-24-02 недостовірну інформацію щодо порядку сплати єдиного податку платниками першої та другої груп, яка була розміщена на вебпорталі ГУ ДПС у Хмельницькій області, видалено.

Водночас повідомляємо, що у Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі «ЗІР» розміщена відповідь на запитання: «Чи мають право ФОП – платники ЄП першої та другої груп у період воєнного стану не сплачувати ЄП» (категорія 107 «Порядок нарахування та терміни сплати єдиного податку»).

Крім того, правові засади застосування РРО та/або ПРРО у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг встановлені Законом України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265). Дія його поширюється на всіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Контроль за дотриманням суб'єктом господарювання законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій здійснюється шляхом проведення документальних та фактичних перевірок.

Разом із цим вимогами пункту 12 розділу II «Прикінцеві положення» Закону № 265 встановлено, що тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, санкції за порушення вимог цього Закону не застосовуються, крім санкцій за порушення порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів.

З повагою
Євгеній СОКУР
В. о. заступника Голови